

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020**FONDUL SOCIAL EUROPEAN**

Proiect co-finantat din Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020

Axa prioritară 5: „Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității”

Obiectivul tematic 9: „Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare”

Prioritatea de investiții 9.vi: Strategii de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității

Obiectivul specific 5.1: Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (roma și non-roma) din orașe/municipii cu peste 20.000 locuitori, cu accent pe cele cu populație aparținând minorității roma, prin implementarea de măsuri/operării integrate în contextul mecanismului de DLRC

Titlul proiectului: “Dezvoltare locală în cadrul Municipiului Râmnicu Sărat prin reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială”

Contract nr.: 14691/30.06.2021 - POCU/717/5/1/145855

Lider de parteneriat: Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul Râmnicu Sărat

Partener 1: Școala Gimnazială,, GHEORGHE VERNESCU”

Partener 2: Direcția de Asistență Socială

Partener 3: ECOIMPACT – Asociația Română a Evaluatorilor și Auditorilor de Mediu

Nevoia de educație!

Ori de câte ori facem o analiză a activităților instructiv-educative pentru o anumită perioadă, apare în mod inevitabil, în discuțiile noastre conceptul de educație, un concept a cărui semnificație este de multe ori prea puțin înțeles și privit de multe ori cu superficialitate.

Educația (cuvânt care provine din limba latină: educo, educare - a crește, a instrui, a forma) reprezintă un ansamblu de acțiuni desfășurate în mod deliberat într-o societate, în vederea transmiterii și formării, la noile generații, a experienței de muncă și de viață, a cunoștințelor, deprinderilor, comportamentelor și valorilor acumulate de omenire până la un moment dat (Dicționarul de Pedagogie – Editura Didactică și Pedagogică – București, 1979)

Nevoia de educație, ca factor de formare și dezvoltare a personalității umane a existat din totdeauna, dar aceasta a început să se manifeste ca un factor conștient doar atunci când au apărut primele forme de organizare socială.

La începuturile comunei primitive, când oamenii au început să se organizeze în grupuri, la început mai mici, apoi din ce în ce mai mari, tehnologiile erau atât de primitive încât oamenii de abia își puteau satisface nevoiele de adăpost și hrana. În aceste condiții bătrâni, bolnavii și chiar copiii erau de cele mai multe ori neglijati. În acea perioadă viața era foarte grea, iar educația tinerei generații se făcea din „mers”... Mortalitatea era crescută, iar productivitatea foarte scăzută.

Cu timpul oamenii au început să dezvolte tehnologii noi și să le perfecționeze pe cele existente. Au inventat pârghia, au învățat să facă focul și să conserve alimentele. Din acest moment regimul lor alimentar s-a îmbogățit considerabil. Hrana a devenit îndestulătoare.

De acum bătrâni, bolnavii, răniții nu mai erau neglijati sau eliminați. Comunitatea avea suficiente resurse ca să le asigure și lor un trai decent. În timp ce părinții plecau în căutarea hranei, bărbații la vânătoare, femeile în pădure după fructe, rădăcini...etc., copiii rămâneau în vatra satului cu bătrâni, de fapt bunicii.

Aceștia au început să desfășoare activități de instruire și educare a copiilor. Băieții erau învățați ce și cum se vânează, cum se confecționează armele, uneltele, etc. Fetele erau învățate să desfășoare o serie de activități domestice, necesare colectivității. Sala de clasă era chiar peștera în care locuiau. Nu cred că exagerez dacă afirm că picturile rupestre ar fi putut fi chiar material didactic, ceva ce noi azi, în tehnologia didactică, numim planșe... Să nu uităm că în acea perioadă vânătoarea și pescuitul (dar în special vânătoarea) erau singurele activități prin care se asigura cantitatea de proteină necesară comunității și deci trebuia să li se dea o importanță specială. Cel mai bun vânător devinea chiar conducătorul grupului, ceea ce constituia o motivație pentru învățare foarte puternică.

Cu timpul comunitățile umane s-au dezvoltat. Au apărut nevoi noi. Au început să se formeze primele state și, în consecință, învățământul a căpătat caracter de stat. Structura, dezvoltarea și evoluția lui a depins de politica fiecărui stat în parte, precum și de orânduirea socială respectivă.

În Grecia antică, în condițiile unei democrații sclavagiste, în procesul de educație erau cuprinși doar copiii cetățenilor liberi. Copiii de sclavi nu aveau, deci, acces la educație. Ba mai mult, copiii de sclavi care erau dovediți că știu carte erau aspru pedepsiți... Normal, un sclav educat nu și-ar mai fi acceptat cu ușurință și resemnare condiția socială. În Atena, educația avea ca scop dezvoltarea intelectuală, morală, cetățenească și fizică a viitorilor cetățeni, concretizată în realizarea personalității armonioase.

Educația Ateniană se desfășura în mai multe etape corespunzătoare dezvoltării biologice a copilului:

- Între 0 și 7 ani educația copilului se desfășura în familie, de obicei sub supravegherea unui sclav, ales anume în acest sens. În această perioadă nu se făcea distincția între educația băieților și a fetelor.
- Între 7 și 12 ani urma școala gramaticului și a chitaristului, unde, în mod evident, învățau să scrie și primele noțiuni de muzică.
- Între 13 și 15 ani băieții urmău școala de educație (palestra) în scopul dezvoltării armonioase a corpului.
- Între 16 și 18 ani aceștia își continuau pregătirea în gimnaziu, unde pe lângă exercițiile complexe de educație fizică, erau deprinși cu arta conversației, având drept teme preferate politica și filozofia.

Educația băieților se desăvârșea în jurul vîrstei de 20 ani în cadrul sistemului complex al efebiei, când aceștia își însușeau știința militară și elementele de legislație, fără a neglija educația estetică și fizică. Tot atunci se cultiva stăpânirea de sine, politețea, respectul pentru legile țării și manierele alese.

Sistemul de educație spartan era organizat aproximativ după aceleași principii și cuprindea aceeași perioadă de timp, numai că, aici, educația era puternic influențată de statutul social al

UNIUNEA EUROPEANĂ

individualului. Scopul principal al sistemului educativ spartan era formarea de buni ostași, cu o constituție fizică robustă, devotați cetății, ceea ce astăzi noi am numi „soldatul total”.

Se cultiva exprimarea concisă, clară, în limita strictă asigurării actului de comunicare, concretizată în aşa numita vorbire „laconică”. Este evident că în perioada sclavagistă, ca și în perioada care o va succeda, educația era puternic marcată de discriminare – socială și sexuală. Evident, educația militară avea prioritate și deci atrăgea multe resurse!

În Roma antică, funcționau o serie de Academii militare. Ca să poată avansa la gradul de centurion (echivalentul unui ofițer inferior), un Tânăr trebuia, obligatoriu să promoveze o astfel de academie militară, care în timp au căpătat prestigiul și chiar au primit, ceea ce noi am numim azi, rating-uri. Mulți tineri nobili romani au urmat aceste academii.

Tot în aceste academii funcționau şidepartamente tehnice, iar calitățile acestor ofițeri de geniu (ofițerii ingineri) le admirăm și azi, minunându-ne de lucrările pe care aceștia le-au realizat, multe dintre ele fiind adevărate capodopere sau „minuni ale lumii”.

În perioada medievală, educația, aşa numită cavalerescă, era rezervată fiilor de feudali, în scopul pregăririi lor ca stăpâni, conducători și luptători. Acest tip de educație se realiza prin însușirea celor şapte „arte cavaleresti”: călăria, înnotul, mânuirea lancei, a spadei, vânătoarea, jocul de dame sau şah, compunerea și declamarea versurilor în acompaniament de lăută.

Această educație era completată cu educația morală, în vederea formării psihologiei de clasă a cavalerului și a formării virtuților cavaleresci: onoare, fidelitate, etc. și cu elemente de educație intelectuală și religioasă.

Așa cum se poate vedea, deci, idealul educațional și educația însăși, avea până acum un puternic caracter restrictiv de clasă.

O dată cu evoluția istorică a societății omenești idealul educațional capătă noi valențe. Apariția și dezvoltarea relațiilor de producție capitaliste au impus gândirea și promovarea unui nou sistem educațional, pornind de la noile deziderate declarate de noua clasă socială de acum în formare – burghezia.

Revoluția industrială, începută în Anglia, în ultimele decenii ale sec. al XVII lea și începutul sec. al XVIII lea și continuată apoi în toată lumea, a arătat, într-un mod evident, că promovarea noilor relații de producție capitaliste și deci obținerea de profit nu se poate face decât cu oameni educați.

Nu este, deci, de mirare că printre reformele promovate de noua clasă în ascensiune au fost și reformele în domeniul învățământului, sau mai exact, instituirea unui nivel de studii obligatorii pentru toți cetățenii.

Astăzi muncitorii trebuie să opereze cu sisteme tehnologice din ce în ce mai avansate, iar acest lucru impune un nivel de pregătire din ce în ce mai ridicat. De acum, educația este necesară

oamenilor nu doar pentru a mânuia, pur și simplu niște tehnologii (care astăzi au ajuns să depășească până și cele mai fantastice anticipații SF), dar și pentru a întreține și moderniza tehnologiile deja existente.

Progresele rapide, înregistrate în toate domeniile vieții sociale, au obligat cercetarea pedagogică la elaborarea unor strategii educaționale noi și a unor sinteze periodice care să ofere practicii educaționale noi tehnologii, din ce în ce mai eficiente. Noile tehnologii educaționale aproape că ne-au luat prin surprindere, aplicarea lor s-a făcut, însă, mai lent decât progresul în materie de tehnologie. Evoluția acestor tehnologii a depășit cu mult mentalitățile și capacitatea noastă de înțelegere. În acest sens contradicțiile, care până la un moment dat erau firești, s-au acutizat sau au căpătat direcții noi.

Calculatorul electronic s-a transformat într-un mijloc de tehnologie didactică. Tehnologiile AEL, IntelTeach demonstrează acest lucru. Un dascăl care nu este capabil să opereze cu un computer este deja depășit. Învățământul la distanță se extinde tot mai mult. Cursurile sunt urmărite direct de acasă și la fel examenele, grație INTERNET – ului.

Numărul studenților și în mod implicit al licențiaților a crescut foarte mult, cu consecințele de rigoare. Și nu aș putea să spun că aceste consecințe ar fi dăunătoare pentru societate. Acest fapt are și alte consecințe. Omul, elevul în special are tendința să se izoleze de semenii săi. Comunicarea nu se mai face direct, ci prin intermediul mașinii – calculatorului. Nu de multe ori acești tineri pierd contactul cu realitatea obiectivă și se cufundă într-o realitate virtuală. Se pierde legătura afectivă copil-părinte, frate-frate, elev-elev, elev-profesor, cu consecințe dramatice pe termen lung. Acești copii tind să devină foarte inteligenți, în detrimentul afectivității, ajungând să se confundă chiar cu mașina. Sper, totuși, să nu se ajungă la aşa ceva!

Un lucru trebuie să-l remarcăm: învățământul nu este un moft ci o necesitate, pe care oamenii au sesizat-o dintotdeauna, iar resursele materiale și politicile statale i-au determinat obiectivele și finalitățile, în funcție și de epoca istorică. Se poate constata că azi, odată cu globalizarea, învățământul devine tot mai mult un învățământ de masă, obligat să se confrunte cu cerințe noi, să-și restructureze obiectivele și strategiile și să experimenteze proiecte îndrăznețe în scopul perfecționării continue a procesului de învățământ și nu în ultimul rând a personalului didactic. În aceste condiții elevul devine participant activ la procesul de învățământ, fapt care modifică relația profesor-elev, stimulând personalitatea acestuia și lansând provocări noi dascălului.

Este necesar, de asemenea, să amintim că prelungirea duratei obligatoriei a școlii la 10 ani (și probabil, în perspectivă la 12 ani) a complicat problematica școlii și a adus în planul actualității probleme noi, cum sunt: schimbarea structurilor, selecționarea conținuturilor, evitarea supraîncărcării, regândirea finalităților, modificarea relației profesor-elev și nu în ultimul rând fianțarea, în condițiile în care calitatea învățământului nu trebuie să se diminueze.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Dezvoltarea culturală și tehnologică a unei civilizații determină printre altele și prelungirea perioadei de școlarizare. Privind istoric, nu se poate să nu constatăm că doar în ultimă sută de ani durata obligatorie de școlarizare a evoluat de la 4, la 8, la 10 și aşa mai departe. Iată că azi vorbim deja de un concept nou: „educație pe tot parcursul vieții”.

Aceste lucruri sunt posibile numai dacă politicile statale în materie de educație vor ajunge la consens, iar statele vor fi dispuse să investească resurse din ce în ce mai mari în educație. De asemenea trebuie să se recunoască educația ca prioritate mondială. Nu cred că se mai poate vorbi azi, în condițiile globalizării, de priorități naționale.

Învățământul trebuie să devină parte componentă a „infrastructurii” mondiale.

Consilier educational

Dumitriu Roxana Mihaela